

Folketingets sammensætning

En kortlægning af Folketingets sammensætning fra 2012-2022 og i nogle tilfælde længere tilbage. Kortlægningen er baseret på Folketingets åbne data.

Analyse & Tal

Udarbejdet for Demokratifronten
August 2022

Udarbejdet af

Analyse & Tal F.M.B.A
Hejrevej 34A
2400 København NV
www.ogtal.dk

For mere information kontakt

Sarah Steinitz
sarah@ogtal.dk

Databehandling, analyse & tekst

Sarah Steinitz, Niels Ørbæk Chemnitz & Edin Ikanovic

Resumé

Hvordan har sammensætningen af Folketinget ændret sig over tid? Det er spørgsmålet, som vi søger at besvare i dette notat. Notatet viser, at Folketingets sammensætning på nogle måder er blevet mere blandet over årene; særligt er der kommet en mere ligelig kønsfordeling. Men på andre områder sker rekrutteringen til Folketinget gennem forholdsvis snævre kanaler. Halvdelen af Folketingets medlemmer har læst en lang videregående uddannelse, hver femte har studeret statskundskab, og mere end hver anden har tidligere politisk erfaring fra kommunal og/eller ungdomspolitik.

Undersøgelsens hovedresultater er:

- I den seneste valgperiode (2020) er vi oppe på, at 40 pct. af Folketingets medlemmer er kvinder. Det er rekordmange, når vi ser tilbage på de seneste 100 år. De seneste 20 år har andelen af kvinder dog ligget relativt stabilt på mellem 36 og 39 pct.
- Folketingets medlemmer er i gennemsnit yngre, end de var i 1970'erne, 1980'erne og 1990'erne. Gennemsnitsalderen for folketingsmedlemmerne i dag (2020) er 48 år. Kvinderne er i gennemsnit yngre end mændene. 44 år for kvinderne mod 50 år for mændene.
- Folketingets medlemmer har markant længere uddannelse end befolkningen som helhed. Hvert andet medlem af Folketinget har taget en lang videregående uddannelse, mens det samme gælder ca. 16 pct. af befolkningen over 20 år. Mens personer med lang videregående uddannelse er overrepræsenteret i Folketinget, er især personer med faglært og ufaglært baggrund underrepræsenteret.
- Det er især statskundskabsstudiet, der hitter blandt folketingsmedlemmerne. Hvert femte folketingsmedlem i 2020 har læst statskundskab. Blandt Folketingets kvinder er det næsten hver fjerde.
- Mere end hvert andet folketingsmedlem (55 pct.) har erfaring fra byrådspolitik og/eller ungdomspolitik. I den seneste valgperiode har 38 pct. af Folketingets medlemmer erfaring fra kommunalpolitik, mens mindst 23 pct. har erfaring fra ungdomspolitik. Flere mænd end kvinder har erfaring fra kommunal- og ungdomspolitik.

Datagrundlag

Datamaterialet i dette notat kommer fortrinsvis fra Folketingets åbne data (Oda-databasen). Her kan man finde oplysninger om Folketingsmedlemmernes køn, alder, uddannelse og tillidsposter. Den åbne database baserer sig på de oplysninger og CV'er, som politikerne har givet til Folketinget. Den er derfor ikke nødvendigvis fuldt dækkende, og der er en del blanke felter rundt omkring.

Jo længere tilbage i tid man går, des flere huller er der i databasen. Vi har valgt at se på udviklingen i Folketingets medlemmer siden 2012, da datakvaliteten fra 2012 er bedre end årene før. Enkelte steder trækker vi udviklingen endnu længere tilbage, og her har vi lænet os op ad Folketingets egne statistikker på ft.dk.

Vi har spejlet Folketingsmedlemmernes uddannelse op imod befolkningens uddannelsesniveau. Oplysninger om befolkningens uddannelse er hentet fra Danmarks Statistik.

Folketingets sammensætning

I dette notat undersøger vi Folketingets sammensætning fra 2012 til 2022. I løbet af de sidste 10 år har vi haft tre forskellige Folketingsperioder, idet der var valg i 2011, 2015 og 2019. Vi ser på, hvordan Folketingets sammensætning har set ud gennem de tre valgperioder, og hvor det er muligt, trækker vi trådene endnu længere tilbage.

Analysen baserer sig på Folketingets åbne data. Det er en database, som administreres af Folketinget, og er dannet på baggrund af de oplysninger, som politikerne har indberettet. Før 2012 er der store huller i data.

I notatet her har vi derfor valgt at fokusere på Folketingets sammensætning siden 2012, hvor datakvaliteten er bedre. For at få bedst muligt – og mest sammenligneligt – data, viser figurerne i analysen, hvordan Folketingets sammensætning så ud ét år efter hvert folketingsvalg, dvs. september 2012, juli 2016 og juli 2020.

På de følgende sider undersøger vi, hvordan Folketingets sammensætning har set ud i de tre seneste valgperioder med hensyn til:

- Køn
- Alder & anciennitet
- Uddannelse
- Tidligere politisk erfaring (fra byråd og ungdomspolitik)

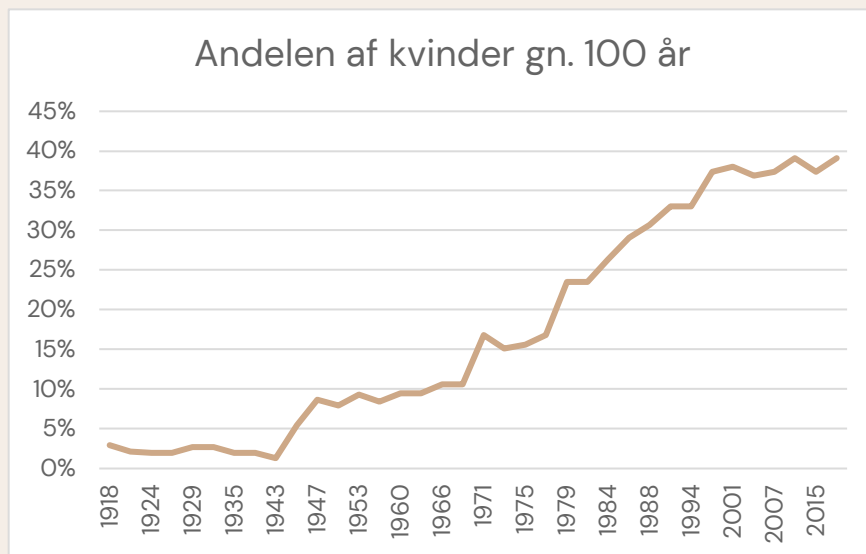
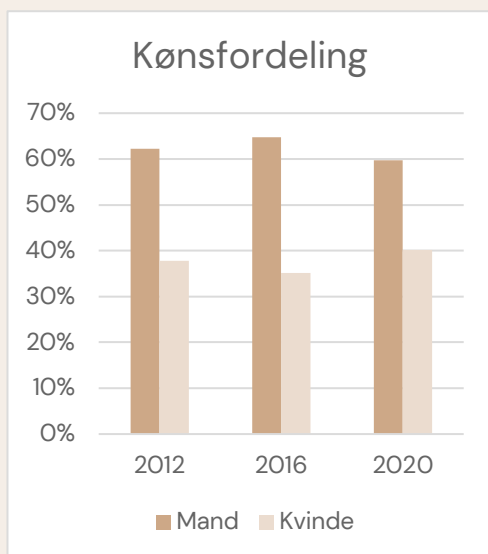
Andelen af kvinder har de seneste år ligget stabilt på knap 40 pct.

I den seneste valgperiode (vores datanedslag er i 2020) er der 40 pct. kvinder og 60 pct. mænd i Folketinget. Dermed ligner kønsbalancen nogenlunde fordelingen i de to tidligere valgperioder. Her var der lidt færre: hhv. 35 pct. i 2016 og 38 pct. i 2012.

Faktisk har kønsbalancen i Folketinget ligget relativt stabilt gennem de seneste 20 år. Siden slutningen af 1990'erne har andelen af kvinder i Folketinget ligget og svinget mellem ca. 36 og 39 pct.

Kigger vi tilbage til 1980'erne, 1970'erne og endnu længere tilbage, var kønsbalancen væsentlig mere skæv, end den er i dag. Før 1980 udgjorde kvinder mindre end 20 pct. af Folketingsmedlemmerne, og i årene efter 2. verdenskrig og op til 1970 udgjorde andelen af kvinder omkring 10 pct. af Folketingets medlemmer.

Kønsbalancen er altså blevet mere lige med årene, men set i forhold til befolkningen som helhed, hvor der er ca. lige mange mænd og kvinder, så er kvinder fortsat lidt underrepræsenteret i Folketinget. Den seneste valgperiode er faktisk første gang, vi er oppe på, at 40 pct. af Folketingets medlemmer er kvinder.

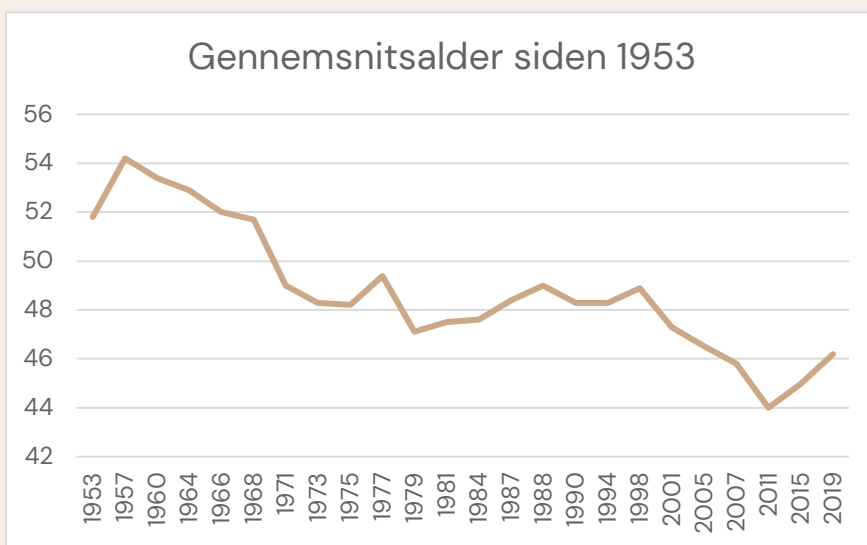
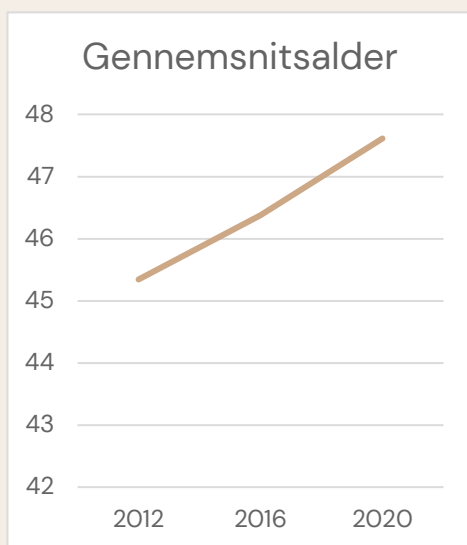

Kilde: Analyse & Tal pba. Folketingets åbne data (oda) og ft.dk

Et Folketing i 40'erne

Ser vi gennemsnitsalderen i Folketinget, så ligger den i øjeblikket på knap 48 år. Over de seneste tre valgperioder har gennemsnitsalderen været svagt stigende, fra ca. 45 til 48 år.

Folketingets kvinder er i gennemsnit lidt yngre end mændene. Hvor gennemsnitsalderen for kvinder i 2020 er 44 år, er den 50 for mændene. De seneste tre valgperioder har kvinderne i gennemsnit været yngre end mændene.

Kilde: Analyse & Tal pba. Folketingets åbne data (oda) og ft.dk

Selvom Folketinget siden valget i 2011 er blevet ældre i gennemsnit, så er det ikke typisk for udviklingen, hvis vi kigger længere tilbage. I 1957 var gennemsnitsalderen for Folketingets medlemmer ca. 54 år. Gennemsnitsalderen er faldet støt siden 1950'erne. Valget i 2011 gav det yngste Folketing siden 1950'erne med en gennemsnitsalder på 44 år i 2011. Og med lidt udskiftninger blev den 45 år i 2012. Siden da er gennemsnitsalderen altså steget lidt igen.

Mens den gennemsnitlige alder er steget lidt de seneste valgperioder, så er den gennemsnitlige anciennitet for et folketingsmedlem faldet lidt. I 2012 havde folketingsmedlemmerne i gennemsnit siddet seks år i Folketinget. I 2020 har de i gennemsnit siddet knap fire år i Folketinget. Kvindernes anciennitet er en anelse kortere end mændenes. I 2020 har Folketingets kvinder i gennemsnit siddet lidt over tre år i Folketinget, mens mændene har siddet lidt over fire år.

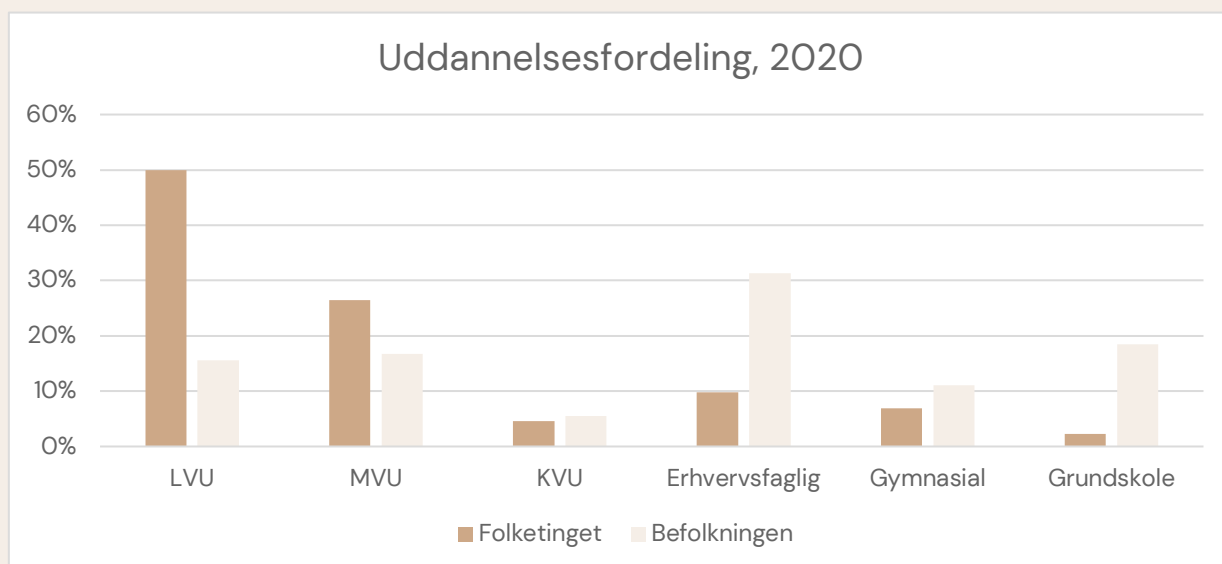
Der er dog stor spredning blandt politikerne. I 2020 er der 12 politikere, som har siddet i Folketinget i mere end 20 år, og 56 politikere, som har siddet i tinget i mindst 12 år. Samtidig er der 55 politikere, som har været folketingsmedlemmer i mindre end 2 år.

Hvert femte folketingsmedlem har læst statskundskab

Folketingets medlemmer har generelt længere uddannelser end befolkningen som helhed. Særligt er personer med lange videregående uddannelser markant overrepræsenteret i Folketinget set i forhold til befolkningen. Hvert andet folketingsmedlem har læst en lang videregående uddannelse, mens det i befolkningen er ca. 16 pct.

Samtidig er personer med erhvervsfaglig baggrund markant underrepræsenteret i Folketinget. Det samme gælder personer med grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. I Folketinget har hvert 10. medlem en erhvervsfaglig uddannelse, mens det samme er tilfældet for lidt over 30 pct. af befolkningen.

I befolkningen er det ca. 18 pct., der har grundskolen som højeste uddannelse, mens det blot gælder to pct. af Folketingets medlemmer i år 2020.

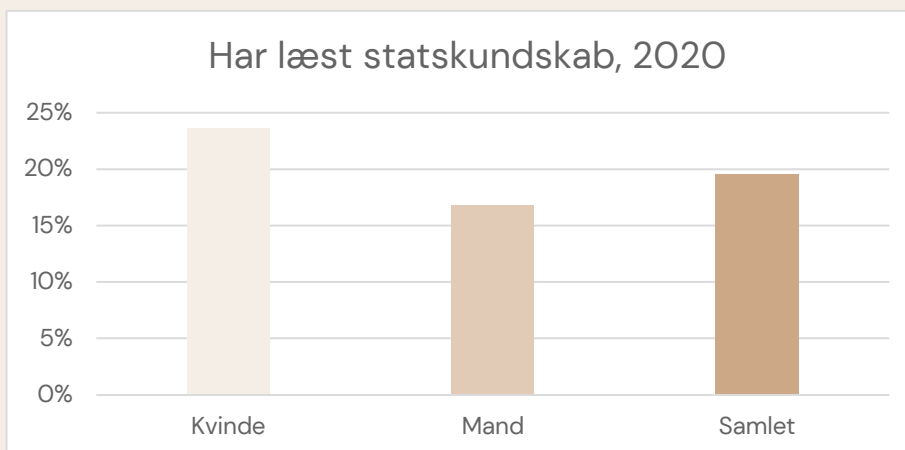

Anm.: Figuren viser uddannelsesniveaueet for befolkningen over 20 år
Kilde: Analyse & Tal pba. Folketingets åbne data (oda) og Danmarks statistik

Uddannelsesfordelingen har ligget relativt stabilt gennem de seneste tre valgperioder. Dog var der i 2016 lidt flere med erhvervsfaglig baggrund (14 pct.), og lidt færre med lange og mellemlange videregående uddannelser.

Personer med lange videregående uddannelser er altså markant overrepræsenterede i Folketinget. Og faktisk er der især én slags akademisk uddannelse, som er populær blandt politikerne, nemlig statskundskab.

Cirka 20 pct. af Folketingets medlemmer har studeret statskundskab. Blandt Folketingets kvinder er det 24 pct. – dvs. næsten hver fjerde – mens det blandt mændene er 17 procent.

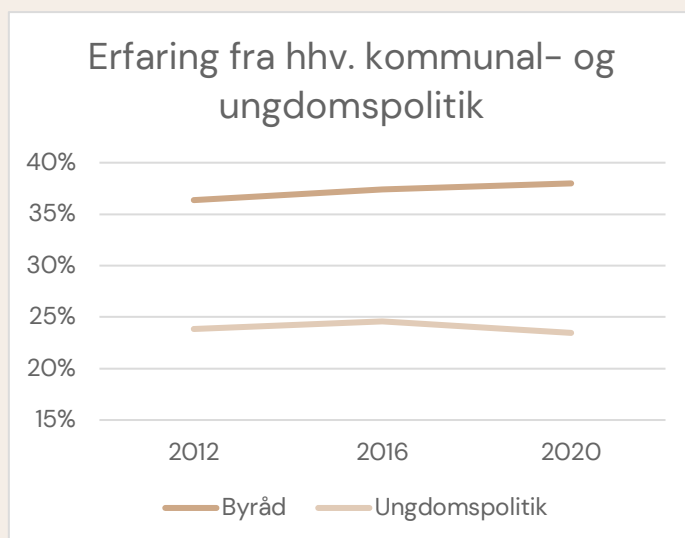
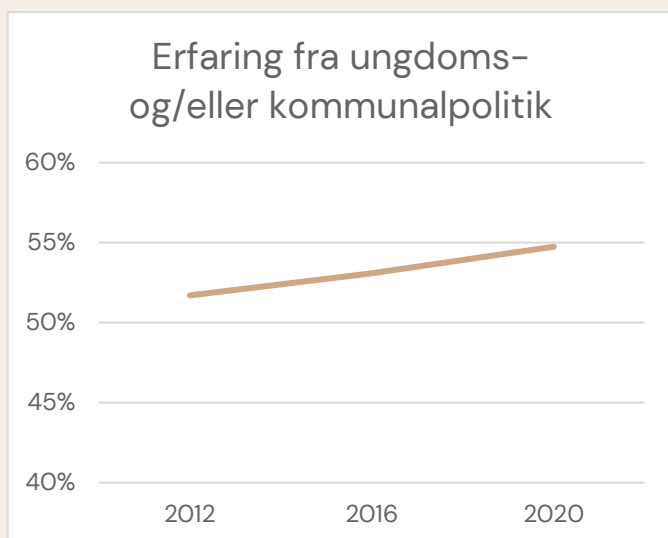

Kilde: Analyse & Tal pba. Folketingets åbne data (oda)

Hver anden har politisk erfaring fra kommunal- eller ungdomspolitik

I Folketingets åbne data kan man finde oplysninger om folketingsmedlemmernes tidligere tillidsposter (hvis politikerne vel at mærke har indberettet dem). Ud fra oplysningerne om tidligere tillidsposter har vi undersøgt, om folketingspolitikere har politisk erfaring fra kommunalpolitik og ungdomspolitik.

Samlet set er det mere end hvert andet folketingsmedlem, der har erfaring fra ungdoms- og/eller kommunalpolitik. I 2012 var det 52 pct. af medlemmerne, der ifølge Folketingets biografier havde politisk erfaring fra ungdomspolitik, kommunalpolitik eller begge dele, mens det i 2020 er 55 pct. af Folketingets medlemmer.

Kilde: Analyse & Tal pba. Folketingets åbne data (oda)

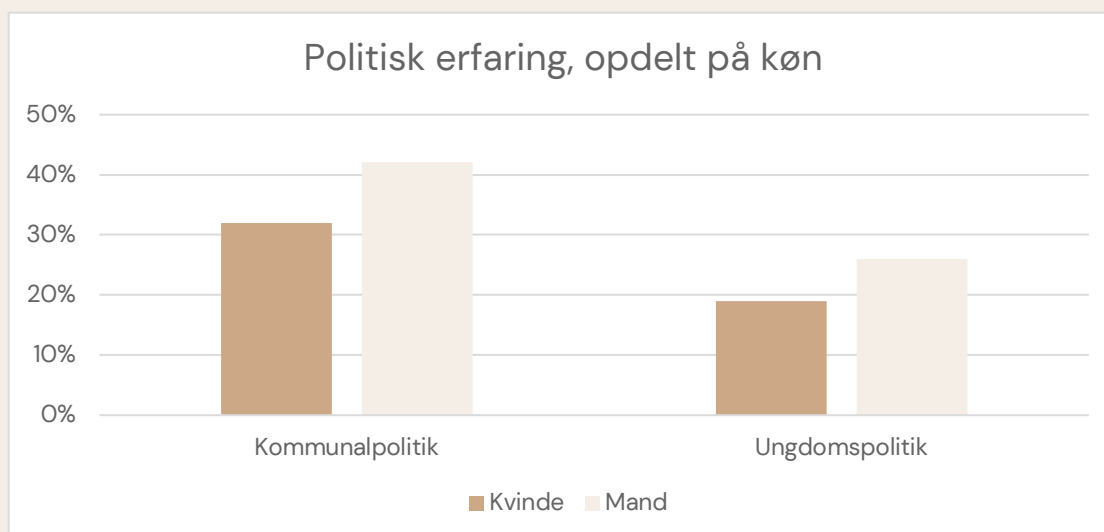
Vi har grund til at tro, at tallene for politisk erfaring er undervurderede. Der kan nemlig være medlemmer, som har været engageret i kommunalpolitik eller ungdomspolitik, men som ikke har skrevet om det i deres biografi på Folketingets hjemmeside. Vi kan se, at de politikere, som har indberettet, at de har haft tillidsposter i ungdomspolitik, typisk har været forpersoner, næstforpersoner, siddet i forretningsudvalg eller lignende. De politikere, som har været aktive i ungdomspartier uden at have været toneangivende tillidsposter, har ikke nødvendigvis skrevet om det i deres CV'er. De vil derfor ikke tælle med i optællingen her.

Ser vi alene på kommunalpolitik, så er det i den seneste valgperiode 38 pct. af Folketingets medlemmer, der har erfaring fra kommunalpolitik. De har enten været borgmestre, viceborgmestre eller menige byrådsmedlemmer. Over de seneste tre valgperioder er andelen af politikere med erfaring fra kommunalpolitik steget lidt. I 2012 havde 36 pct. erfaring fra kommunalpolitik, i 2016 var det 37 pct., og i 2020 er det som sagt 38 pct. Det er altså mere end en tredjedel af folketingspolitikere, der har erfaring fra kommunalpolitik.

Samtidig har knap hvert fjerde folketingsmedlem erfaring fra ungdomspolitik. I 2020 er det 23 pct. af politikerne, der har erfaring fra ungdomspolitik enten fra ungdomspartier eller fra fagbevægelsens ungdomsorganisationer. Tallet for, hvor mange der har været aktive i ungdomspolitik, skal som sagt betragtes som et konservativt estimat. Med et par kvalitative dyk i data kan vi se, at der er flere politikere, som ikke har indberettet, at de har været aktive i ungdomspolitik.

Der er markante kønsforskelle på, hvem der har tidligere politisk erfaring, særligt når det kommer til kommunalpolitik. I 2020 er det 42 pct. af Folketingets mandlige medlemmer, der har erfaring fra kommunalpolitik, mens det samme gælder 32 pct. af de kvindelige medlemmer.

Tilsvarende er der flere af de mandlige medlemmer, der i deres biografier nævner, at de har haft tillidsposter i ungdomspolitik. 26 pct. af de mandlige medlemmer mod 19 pct. af de kvindelige medlemmer.

Kilde: Analyse & Tal pba. Folketingets åbne data (oda)